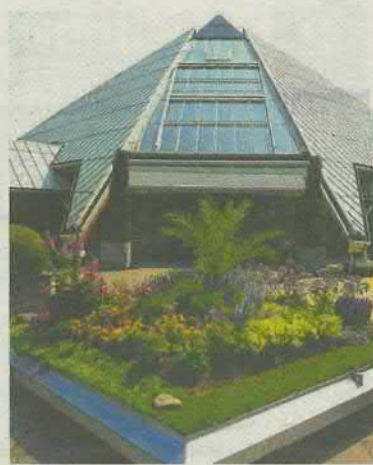

Sittard-Geleen

Thermae 2000

Opknapt meer dan een lik verf

REGIO 7

Jos Vos (links) en Wil Wouters bij het ontwerp dat ze bij de restauratie van het Gerlachusraam gebruiken. Op de achtergrond Ger Heldens.

FOTO HARRY HEUTS

Van scherven naar Gerlachus

Restaurateurs doen hun best om uit teruggevonden scherven twee glas-in-loodramen uit de afgebroken Willibrorduskerk van Obbicht te reconstrueren. Op 9 en 10 september moet het cultureel erfgoed tijdens Open Monumentendag weer in volle glorie in het dorp te zien zijn.

OBBICHT/TONGEREN
DOOR FRANS PASMA

Nog drie zaterdag flink aanpotten en dan is Sint Gerlachus klaar voor de terugreis naar Obbicht. Dat wil zeggen, het gebrandschilderde glas-in-loodraam met zijn evenbeeld dat tientallen jaren de Willibrorduskerk in Obbicht sierde, maar flink toegetakeld raakte na de sloop van de kerk in 1984. Eén glas-in-loodraam verhuisde naar de nieuwe kerk. Zes andere gebrandschilderde kerkramen werden zorgvuldig verwijderd en belandden in de gemeenteloods in Born. Daar raakten ze langzamerhand in de vergetelheid.

Toen het Ecrivissecomité, een organisatie die zich inzet voor het behoud van het culturele erfgoed van Obbicht, vorig jaar interesse toonde in de zes neogotische ramen uit het schip van de gesloopte kerk, bleek alleen het Gerlachusraam nog deels in het lood te zitten. „Het was nog in redelijk goede staat en dus de moeite waard om te restaureren”, zegt Ger Heldens van het comité. Maar de leden van het comité troffen vooral een verzameling scherven en stukken aan. Van vier kerkramen ontbrak vrijwel elk spoor en dat is nog steeds zo. Heldens hoopt ze ooit op het spoor te komen. Hij wil ook weten wat er is gebeurd met drie andere ramen uit de apsis en welke glaskunstenaar die heeft gemaakt. Ze zijn volgens hem in een andere stijl gemaakt dan die zes. „We weten dat die zijn gemaakt

door de gebroeders Den Rooijen uit Roermond. En we weten ook veel over de schenkers. Zo is duidelijk dat Antonius met kind door burgemeester Vencken is geschonken. Ik speur verder want ik wil graag meer kunnen vertellen over de historische achtergronden.”

Precisieklus

Sinds november werken docent glas-in-lood Jos Vos en de ervaren cursist Wil Wouters in het atelier van de glaskunstopleiding van Syntra in Tongeren aan de restauratie van het Gerlachusraam, een precisiekus die veel vakmanschap en geduld vergt. Deze zaterdag komen leden van het Ecrivissecomité uit Obbicht kijken hoe ver de twee glaskunstenaar zijn. Ze zien dat het bovenste en onderste deel van het raam in oude glorie zijn hersteld. Alleen het middenstuk moet nog. De heilige heeft een nieuw gebrandschilderd hoofd gekregen en ook zijn handen zijn nieuw. Maar dat valt op het eerste gezicht nauwelijks op. Als je weet welke delen authentiek zijn en welke zijn bijgemaakt, kun je dat wel zien. Ook zijn er noodgedwongen extra loodlijnen aangebracht om gebroken glasvlakken die ooit een geheel vormden te herstellen. De nieuwe lijnen zijn iets dunner dan de oude, 4 in plaats van 6 millimeter, om nog te kunnen zien

welke origineel zijn, een eerlijke manier van restaureren. „Mooi opgelost hoor”, zegt Ger tegen Jos Vos en Wil Wouters, de mannen die de restauratie uitvoeren. „Die extra loodlijnen in de kraag van de mantel mistaan niet. Al zou je kunnen denken dat de heilige opeens lid is geworden van een andere orde.”

Ook de andere leden van de delegatie uit Obbicht zijn opgetogen over het al bereikte resultaat. „Onvoorstelbaar, als je weet hoe dit raam erbij lag”, reageert Marjo Holtland. „Het resultaat is nu al indrukwekkend. Je kunt niet meteen zien waar de nieuwe delen zitten.”

Mariaraam

In Tongeren wordt ook gewerkt aan het Mariaraam, in 1898 geschonken aan de kerk in Obbicht door De jonge dochters (maagden) van het dorp. Dit raam was dusdanig beschadigd dat het helemaal opnieuw wordt opgebouwd, aan de hand van

dia's van het origineel. De scherven worden gebruikt als referentie om de juiste kleuren te krijgen.

Wil Wouters legt uit hoe het brandschilderen in zijn werk gaat. „We beginnen met stukken mondgeblazen glas. Op de onderkleur brengen we met laagjes poederverf de voorstelling aan. We kunnen spelen met de kleuren en de dikte van de poederlaag om de juiste kleurnuance te krijgen. Daarna worden de kleuren er in de oven opgebrand.”

Bij het reconstrueren van de kerkramen werken Vos en Wouters met een ontwerp op karton op ware grootte. „Dat heb je absoluut nodig om precies te kunnen werken”, zegt Vos. Heldens hoopt de kartonnen terug te vinden die de gebroeders Den Rooijen hebben gebruikt. Vos geeft hem weinig kans: „Er was niet veel respect voor die dingen.”

De reconstructie van het Mariaraam moet in juni af zijn. Het is de bedoeling dat de beide kerkramen op 9 en 10 september (Open Monumentendag) in Obbicht te zien zijn voor ze een plek krijgen in de toren van de voormalige Willibrorduskerk. Daarvoor zullen speciale op maat gemaakte lichtbakken worden gebruikt.

„Het resultaat is nu al indrukwekkend. Je kunt niet meteen zien waar de nieuwe delen zitten.”

Marjo Holtland